

De Grens

Door Constance Allanic

Er zijn van die voorstellingen waarvan je zou willen dat iedereen ze ging zien. 'De Grens', van en door Ekaterina Levental met achter de schermen haar partner en regisseur Chris Koolmees, is daar één van.

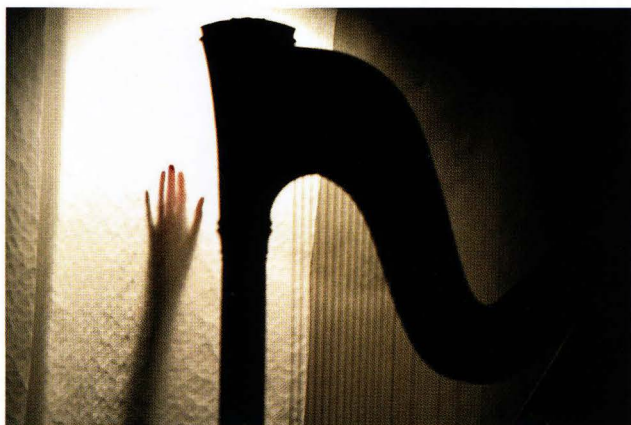
In een eerdere voorstelling, 'De Weg' (die gelukkig nog steeds op de speellijst staat; gaat dat zien!), vertelde Ekaterina hoe zij en haar familie vluchtten uit de voormalige Sovjet-Unie waar groeiend antisemitisme hen het leven onmogelijk maakte, en hoe zij via Israël, waar zij niet joods genoeg gevonden werden om een leven te kunnen opbouwen, uiteindelijk in Nederland aankwamen.

Hier begint 'De Grens': in een asielzoekerscentrum waar het wachten en de procedure voor een verblijfsstatus oneindig, uitzichtloos en hopeloos lijken. Waar een zestienjarige Ekaterina droomt van een carrière als operazangeres, terwijl zij samen met haar ouders en drie broertjes op één enkele kamer moet wonen, omringd door jonge en minder jonge mannen die met haar willen trouwen en door ambtenaren met hun wantrouwige vragen en neerbuigende blik. Waar zij niet naar school mag, omdat zij te oud is voor de kinderklas, maar te jong nog om in het hokje 'volwassen' te passen. Waar haar geleerd wordt dat zij, omdat zij bij aankomst in Nederland al zestien jaar oud is, kansarm is. Als luisteraar bekruipt mij groeiende verontwaardiging. 'Zien jullie dan niet in dat jullie het zelf zijn, die haar kansarm maken?' zou ik de immigratieambtenaren, die Ekaterina - evenals de jonge mannen met hun roofdierblikken en alle andere karakters in dit verhaal - zo treffend speelt, wel willen toeschreeuwen!

Met 'De Grens' maakt Ekaterina een meesterlijke lange neus naar iedereen die ooit het vluchtelingenmeisje dat zij was, al dan niet goed bedoeld kleinerde. Kansarm? Hier staat nu een diva, een theaterpersoonlijkheid die haar publiek van begin tot eind geboeid en betrokken houdt, die zingt en acteert als de operazangeres die zij droomde te worden en die zichzelf ook nog eens virtuoos begeleidt op de harp. Want, o ja, dit was Harp Magazine, dus laat ik nog iets meer over de muziek vertellen... Verdi, Liszt en Tsjajkovski komen voorbij, maar ook de Jiddische klassieker dos Kelbl, in het Nederlands gezongen, wat in de context van de voorstelling de retorische vraag 'waarom heb jij dan geen vleugels om te vliegen als een zwaluw?' bijzonder cynisch maakt.

Als de romantische operazangeres die zij onder andere is, laat Ekaterina haar stem zwellend opkomen wanneer de muziek daarom vraagt, als het moet gaat dat ook dwars door de puls van de harpbegeleiding heen, of er heerlijk achteraan, iets wat ik ongelooflijk knap vind. Nóg knapper: spreken en spelen tegelijk. Wat mij betreft is dit het enige minpuntje: dat ik soms niet weet waar ik luisteren moet, naar de muziek of naar de gesproken tekst; er gebeurt zo veel tegelijk en zelfs al kon ik mijn oren voor de harpmuziek afsluiten om de tekst te volgen: dat zou jammer zijn.

Ik wil rectificeren waar ik mee begon: dit is een voorstelling waarvan ik zou willen dat iedereen hem al hééft gezien. Hij heeft mij namelijk zo aan het denken gezet dat, als hij dat voor iedereen zo deed, er mogelijk in de wereld een stukje meer begrip, respect en mededogen zou zijn. Daarom: gaat dit zien! Zowel 'De Weg' als 'De Grens' zijn in 2019 op vele plekken bij te wonen, kijk op www.leks.nu voor de data.

De Grens (foto Eric Brinkhorst)

Ekatarina in De Grens (foto Chris Koolmees)